

Byla C-256/23

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2023 m. balandžio 20 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Bayerisches Verwaltungsgericht Regensburg (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. balandžio 11 d.

Pareiškėja:

Europos cheminių medžiagų agentūra (ECHA)

Atsakovė:

Hallertauer Hopfenveredelungsges. m.b.H.

Nuoroda: RN 7 K 19.925

Bayerisches Verwaltungsgericht Regensburg (Bavarijos administracinis teismas Rėgensburge)

Administracinėje byloje

Europos cheminių medžiagų agentūra (ECHA)

<...>

– pareiškėja –

<...>

prieš

Hallertauer Hopfenveredelungsges. m.b.H.

<...>

– atsakovė –

<...>

dalyvaujant:

Regierung von Niederbayern (Žemutinės Bavarijos vyriausybė),

ginančiai viešąjį interesą,

<...>

dėl

administracinių mokesčių reikalavimo pagal REACH reglamentą

Bayerisches Verwaltungsgericht Regensburg (Bavarijos administracinis teismas Rėgensburge) (7-oji kolegija), nerengdamas žodinio bylos nagrinėjimo,

2023 m. balandžio 11 d.

nutaria:

Nutartis

- I. Bylos nagrinėjimas sustabdomas.
- II. Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pagal SESV 267 straipsnį teikiami šie prejudiciniai klausimai:
 1. Ar Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 94 straipsnio 1 dalis, pagal kurią Europos Sąjungos Bendrajame Teisme galima pareikšti ieškinį dėl Agentūros sprendimo, turi būti aiškinama taip, kad ieškinys gali būti pareikštas ir dėl Agentūros sprendimų vykdytinumo?
 2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų neigiamas: ar SESV 299 straipsnio pirma pastraipa turi būti aiškinama taip, kad ji taikoma ne tik Tarybos, Komisijos ar Europos Centrinio Banko aktams, bet ir Europos cheminių medžiagų agentūros sprendimams, kuriais nustatomas administracinis mokestis?
 3. Jei į antrąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar SESV 299 straipsnio antra pastraipa turi būti aiškinama taip, kad valstybės narės civilinio proceso taisyklių nurodymas yra susijęs ne tik su procesinėmis, bet ir su jurisdikcijos taisyklėmis?

Motyvai

I.

Bylos dalykas – reikalavimas sumokėti administracinį mokestį už registraciją pagal Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006.

Pareiškėja yra Europos Sąjungos agentūra, kurios būstinė įsikūrusi Helsinkyje. Pareiškėja yra atsakinga už Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 techninių, mokslinių ir administracinių aspektų valdymą ir įgyvendinimą.

Reglamente (EB) Nr. 1907/2006 nustatytos taisyklės, kuriomis siekiama padidinti Europos Sąjungos chemijos pramonės konkurencingumą ir apsaugoti žmonių sveikatą bei aplinką nuo rizikos, kurią gali kelti cheminės medžiagos.

Cheminių medžiagų gamintojai ir importuotojai privalo registruotis pagal Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006. Už registraciją mokami administraciniai mokesčiai ir rinkliavos, kurių dydis nustatomas pagal Reglamentą (EB) Nr. 340/2008. Administracinių mokesčių dydis priklauso nuo įmonės dydžio.

2010 m. lapkričio 16 d. atsakovė pateikė pareiškėjai registracijos bylą (registracijos Nr. 01-2119485821-32-0037) ir nurodė, kad jai, kaip labai mažai įmonei, turi būti taikomi sumažinti mokesčiai ir administracinės rinkliavos.

2013 m. pareiškėja patikrino atsakovės pateiktą informaciją apie įmonės dydį. Tuo remdamasi 2013 m. gegužės 31 d. raštu pareiškėja atsakovę informavo, kad mažos ir vidutinės įmonės gali prašyti sumažinti mokesčius ir rinkliavas. Šiuo tikslu būtina pateikti įrodymus apie įmonės dydį. Nepateikus šių įrodymų, mokesčio sumažinimo klausimas negali būti svarstomas.

2013 m. lapkričio 20 d. pareiškėja priėmė Sprendimą SME (2013) 4439 ir įteikė jį atsakovei. Šiame sprendime pareiškėja nurodė, kad atsakovė neturėjo teisės reikalauti sumažinti administravimo mokesčių. Taigi turi būti taikomas papildomas 9 950,00 EUR administracinis mokeskis. Šiame sprendime buvo nurodytos teisių gynimo priemonės, pagal kurias [atsakovė] per du mėnesius nuo sprendimo gavimo dienos gali pareikšti ieškinį Europos Sąjungos Bendrajame Teisme.

2013 m. lapkričio 22 d. raštu pareiškėja išsiuntė atsakovei sąskaitą faktūrą dėl 9 950,00 EUR dydžio administravimo mokesčio; jis turėjo būti sumokėtas iki 2013 m. gruodžio 22 d., kaip nurodyta Sprendime SME (2013) 4439.

2013 m. gruodžio 22 d. raštu pareiškėja paragino sumokėti nesumokėtą sumą. Nustatyta terminas sumokėti – 2014 m. vasario 20 d.

Vis dėlto atsakovė nei sumokėjo administracinį mokesčių, nei pareiškė ieškinį Europos Sąjungos Bendrajame Teisme dėl 2013 m. lapkričio 20 d. Sprendimo SME (2013) 4439.

2019 m. gegužės 15 d. pareiškėja kreipėsi į Rėgensburgo administracinį teismą ir pareikalavo, kad atsakovė sumokėtų 9 950,00 EUR.

II.

Nuodomos Sąjungos teisės nuostatos:

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pagal Lisabonos sutartį, įsigaliojusią 2009 m. gruodžio 1 d. (suvestinė redakcija, OL C 115, 2008 5 9, p. 47), su paskutiniais pakeitimais, padarytais Aktu dėl Kroatijos Respublikos stojimo sąlygų ir Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pritaikomųjų pataisų (OL L 112, 2012 4 24, p. 21), įsigaliojusiu 2013 m. liepos 1 d. (toliau – SESV), 274 straipsnis

Išskyrus tuos atvejus, kai Sutartys numato Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikciją, valstybių narių teismų jurisdikcijai priklauso spręsti ginčus, kurių viena iš šalių yra Sąjunga.

SESV 288 straipsnis

Vykdydamos Sąjungos kompetenciją, institucijos priima reglamentus, direktyvas, sprendimus, rekomendacijas ir nuomones.

Reglamentas yra taikomas visuotinai. Jis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Direktyva yra privaloma kiekvienai valstybei narei, kuriai ji skirta, rezultato, kurį reikia pasiekti, atžvilgiu, bet nacionalinės valdžios institucijos pasirenka jos įgyvendinimo formą ir būdus.

Sprendimas yra privalomas visas. Sprendimas, kuriame nurodomi jo adresatai, yra privalomas tik tiems adresatams.

Rekomendacijos ir nuomonės neturi privalomosios galios.

SESV 299 straipsnis

Tarybos, Komisijos ar Europos centrinio banko aktai, kuriais asmenims, išskyrus valstybes, skiriama pinigine prievolė, yra vykdomi privaloma tvarka.

Vykdydamą reglamentuoja civilinio proceso taisyklės, galiojančios toje valstybėje, kurioje jis vykdomas. Vykdomąjį raštą neatliekant jokių formalumų, tik patikrinus sprendimo autentiškumą, prie sprendimo prideda nacionalinė institucija, kurią šiam tikslui paskiria kiekvienos valstybės narės vyriausybė ir apie kurią praneša Komisijai ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismui.

Suinteresuotos šalies prašymu atlikus šiuos formalumus, ji gali pradėti sprendimo vykdymo procedūrą pagal nacionalinę teisę kreipdamasi tiesiogiai į kompetentingą instituciją.

Vykdydamą galima sustabdyti tik Teismo sprendimu. Tačiau sprendimų vykdymo tinkamumo kontrolė priklauso nacionalinių teismų jurisdikcijai.

2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančio Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006, p. 1; toliau – Reglamentas Nr. 1907/2006), 74 straipsnis:

1. Mokesčiai, privalomi pagal 6 straipsnio 4 dalį, 7 straipsnio 1 ir 5 dalis, 9 straipsnio 2 dalį, 11 straipsnio 4 dalį, 17 straipsnio 2 dalį, 18 straipsnio 2 dalį, 19 straipsnio 3 dalį, 22 straipsnio 5 dalį, 62 straipsnio 7 dalį ir 92 straipsnio 3 dalį, nustatomi Komisijos reglamente, kuris priimamas 133 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka iki 2008 m. birželio 1 d.

2. Mokesčių nereikia mokėti registruojant cheminę medžiagą nuo 1 iki 10 tonų, jei registracijos dokumentacijoje pateikiama visa VII priedo informacija.

3. Nustatant 1 dalyje nurodytų mokesčių struktūrą ir dydį atsižvelgiama į darbą, kurį turi padaryti Agentūra ir kompetentinga institucija pagal šį reglamentą, ir jie turi būti tokie, kad užtikrintų, jog iš mokesčių gaunami pajamų bei iš kitų šaltinių Agentūros gaunami pajamų pagal 96 straipsnio 1 dalį pakaktų suteiktų paslaugų išlaidoms padengti. Nustatant registracijos mokesčius atsižvelgiama į darbą, kuris gali būti atliekamas pagal VI antraštinę dalį. Nustatant 6 straipsnio 4 dalyje, 7 straipsnio 1 ir 5 dalyse, 9 straipsnio 2 dalyje, 11 straipsnio 4 dalyje, 17 straipsnio 2 dalyje ir 18 straipsnio 2 dalyje numatytų mokesčių struktūrą ir dydį atsižvelgiama į registruojamos cheminės medžiagos kiekį tonomis. Visais atvejais mažosioms ir vidutinėms įmonėms nustatomas sumažintas mokestis. 11 straipsnio 4 dalies atveju nustatant mokesčių struktūrą ir dydį atsižvelgiama į tai, ar informacija pateikta bendrai ar atskirai. Jei prašymas pateikiamas pagal 10 straipsnio a punkto xi papunktį, nustatant mokesčių struktūrą ir dydį atsižvelgiama Agentūros darbą, atliktą vertinant pagrindimą.

4. 1 dalyje nurodytame reglamente nurodomos aplinkybės, kuriomis mokesčių dalis pervedama atitinkamai valstybės narės kompetentingai institucijai.

5. Agentūra gali rinkti mokesčius už kitas jos teikiamas paslaugas.

Reglamento Nr. 1907/2006 94 straipsnis

1. Pagal Sutarties 230 straipsnį gali būti pateiktas ieškinys Pirmosios instancijos teismui arba Teisingumo Teismui dėl Apeliacinės komisijos priimto sprendimo, o tais atvejais, kai sprendimo negalima apskųsti Apeliacinei komisijai – dėl Agentūros priimto sprendimo.

2. *Jei Agentūra nepriima sprendimo, pagal Sutarties 232 straipsnį Pirmosios instancijos teismui arba Teisingumo Teismui gali būti pateikiamas ieškinys dėl neveikimo.*

3. *Agentūra privalo imtis reikalingų priemonių Pirmosios instancijos teismo arba Teisingumo Teismo sprendimui vykdyti.*

2008 m. balandžio 16 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 340/2008 dėl Europos cheminių medžiagų agentūrai mokėtinų mokesčių pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH) (OL L 107, 2008, p. 6; toliau – Reglamentas (EB) Nr. 340/2008) 13 straipsnis:

1. *Fizinis ar juridinis asmuo, kuris teigia turįs teisę mokėti sumažintą mokesį pagal 3–10 straipsnius, apie tai Agentūrą informuoja teikdamas registracijos dokumentaciją, registracijos dokumentacijos atnaujinimą, pranešimą, paraišką, peržiūros ataskaitą ar skundą, už kurių pateikimą reikia mokėti mokesį.*

2. *Fizinis arba juridinis asmuo, kuris teigia turįs teisę nemokėti mokesčio pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 74 straipsnio 2 dalį, apie tai Agentūrą informuoja pateikdamas registracijos dokumentaciją.*

3. *Agentūra bet kada gali paprašyti įrodymų, kad laikomasi mokesčių sumažinimo arba atleidimo nuo mokesčių sąlygų.*

4. *Jei fizinis ar juridinis asmuo, kuris teigia turįs teisę mokėti sumažintą mokesį arba būti atleistas nuo mokesčio, negali įrodyti, kad turi teisę mokėti sumažintą mokesį arba jo nemokėti, Agentūra renka visą mokesį ir administravimo mokesį. Jei fizinis ar juridinis asmuo, kuris teigia turįs teisę mokėti sumažintą mokesį, jau yra jį sumokėjęs, bet negali įrodyti, kad turi tam teisę, Agentūra renka skirtumą nuo viso mokesčio ir administravimo mokesį. 11 straipsnio 2, 3 ir 5 dalys taikomos mutatis mutandis.*

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos:

1949 m. gegužės 23 d. *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland* (Vokietijos Federacinės Respublikos pagrindinis įstatymas; toliau – GG) (BGBl., p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2022 m. gruodžio 19 d. įstatymu (BGBl. I, p. 2478), 101 straipsnis

1. *Steigti nepaprastuosius teismus neleidžiama. Iš nieko negali būti atimta teisė į įstatymu numatytą teismą.*

2. *Specialieji teismai gali būti įsteigti tik įstatymu.*

1975 m. gegužės 9 d. *Gerichtsverfassungsgesetz* (Teismų sistemos įstatymas; toliau – GVG) (*BGBI I*, p. 1077) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2022 m. gruodžio 19 d. įstatymo 5 straipsniu (*BGBI I*, p. 2606), 17a straipsnis:

1. *Jei teismas pripažino, kad jam pateiktas ieškinys yra priimtinas, kitiems teismams šis sprendimas yra privalomas.*

2. *Jei pateiktas ieškinys yra nepriimtinas, teismas tai konstatuoja ex officio, išklauses šalis, ir kartu perduoda ieškinį kompetentingam teismui, kuriam ieškinys yra priimtinas. Jei jurisdikciją turi daugiau nei vienas teismas, byla perduodama teismui, kurį pasirenka ieškovas arba pareiškėjas, arba, jei jis nepasirenka, – teismo paskirtam teismui. Teismo nutartis yra privaloma teismui, kuriam byla buvo perduota, siekiant užtikrinti teisingumo vykdymą.*

3. *Jeigu pateiktas ieškinys yra priimtinas, teismas gali tai paskelbti iš anksto. Teismas turi iš anksto priimti nutartį, jei šalis prieštarauja ieškinio priimtinumui.*

4. *2 ir 3 dalyse nurodyta nutartis gali būti priimta nerengiant žodinio bylos nagrinėjimo. Turi būti nurodytos tokio sprendimo priežastys. Nutartį galima nedelsiant apskusti pagal galiojančias Procedūros reglamento nuostatas. Dalyvaujanti šalis turi teisę apskusti aukštesniojo apygardos teismo nutartį Federaliniam Aukščiausiam Teismui tik tuo atveju, jei tai nurodyta nutartyje. Apeliacinis skundas laikomas priimtiniu, jei teisės klausimas yra esminės svarbos arba jei teismas nukrypsta nuo Federalinio Aukščiausiojo Teismo arba Federalinio Aukščiausiojo Teismo jungtinio senato sprendimo. Apeliacinio skundo priėmimas yra privalomas Federaliniam Aukščiausiam Teismui.*

5. *Teismas, nagrinėjantis apeliacinį skundą dėl sprendimo byloje iš esmės, nenagrinėja, ar prašoma teisių gynimo priemonė yra priimtina.*

6. *1–5 dalys pagal analogiją taikomos teisėjų kolegijoms, turinčioms jurisdikciją nagrinėti civilinius ginčus, šeimos bylas ir savanoriškos jurisdikcijos bylas.*

1991 m. kovo 19 d. *Verwaltungsgerichtsordnung* (Administracinių bylų teisenos kodeksas, toliau – VwGO) (*BGBI. I*, p. 686) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. kovo 14 d. įstatymo (*BGBI. I*, 2023, Nr. 71) 1 straipsniu, 40 straipsnis:

1. *Administracinės teisės procesas yra skirtas visiems nekonstitucinio pobūdžio viešosios teisės ginčams, išskyrus atvejus, kai ginčai federaliniu įstatymu aiškiai priskirti kitam teismui; viešosios teisės ginčai žemės teisės srityje taip pat gali būti priskirti kitam teismui pagal federalinės žemės įstatymą.*

2. Dėl reikalavimų pagal nuosavybės teisę, kylančių dėl aukojimo bendram labui ir saugojimo pagal viešąją teisę, taip pat reikalavimų atlyginti žalą, kylančių dėl viešojoje teisėje numatytų prievolių, kurios nėra pagrįstos viešojoje teisėje numatyta sutartimi, pažeidimo gali būti taikomos įprastos teisės gynimo priemonės. Tai netaikoma ginčams dėl reikalavimo atlyginti žalą buvimo ir jo dydžio pagal Pagrindinio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies antrą sakinį. Specialiosios valstybės tarnybos teisės nuostatos ir nuostatos dėl kreipimosi į teismą dėl turtinės žalos, atsiradusios dėl neteisėtų administracinių aktų panaikinimo, atlyginimo lieka nepakitusios.

VwGO 167 straipsnis

1. Jeigu šiame įstatyme nenumatyta kitaip, vykdymo užtikrinimui pagal analogiją taikomos Zivilprozessordnung (Civilinio proceso kodeksas) 8 knygos nuostatos. Vykdymo klausimus sprendžiantis teismas yra pirmosios instancijos teismas.
2. Sprendimai dėl administracinio akto panaikinimo arba dėl įpareigojimo imtis veiksmų gali būti paskelbti laikinai vykdytinais tik dėl išlaidų.

VwGO 168 straipsnis

1. Vykdytini yra:

- 1) įsiteisėję ir laikinai vykdytini teismų sprendimai;
- 2) laikinosios nutartys;
- 3) teismo patvirtintos taikos sutartys;
- 4) nutartys dėl išlaidų apskaičiavimo;
- 5) arbitražo teismų pagal viešąją teisę priimti sprendimai, kurie paskelbti vykdytinais, jeigu sprendimas dėl vykdytinumo paskelbtas galutiniu arba laikinai vykdytinu.

2. Vykdytini tikslais šalims jų prašymu gali būti išduodami teismo sprendimo nuorašai be faktinių aplinkybių ir be sprendimo motyvų, o šių nuorašų įteikimas turi tokį patį poveikį kaip ir viso teismo sprendimo įteikimas.

VwGO 173 straipsnis

Jeigu šiame įstatyme nėra procesinių nuostatų, pagal analogiją taikomi Teismų sistemos įstatymas ir Civilinio proceso kodeksas, įskaitant 278 straipsnio 5 dalį ir 278a straipsnį, jeigu esminiai abiejų rūšių procesų skirtumai tam netrukdo; Civilinio proceso kodekso 6 knygos nuostatos netaikomos. Teismų sistemos įstatymo XVII antraštinės dalies nuostatos taikomos pagal analogiją su išlyga, kad aukštesnysis apygardos teismas pakeičiamas aukštesniuoju administraciniu

teismu, Federalinis Aukščiausiasis Teismas pakeičiamas federaliniu administraciniu teismu, o Civilinio proceso kodeksas pakeičiamas Administracinio proceso kodeksu. Teismas, kaip apibrėžta Civilinio proceso kodekso 1062 straipsnyje, yra kompetentingas administracinis teismas, arba, kaip apibrėžta Civilinio proceso kodekso 1065 straipsnyje, kompetentingas aukštesnysis administracinis teismas.

2005 m. gruodžio 5 d. *Zivilprozessordnung* (Civilinio proceso kodeksas, toliau – ZPO) (*BGBI. I*, p. 3202; 2006 I, p. 431; 2007 I, p. 1781) su paskutinais pakeitimais, padarytais 2023 m. vasario 22 d. įstatymo (*BGBI. I*, 2023, Nr. 51), 19 straipsniu, 753 straipsnis:

- 1. Jeigu teismo sprendimo vykdymas nėra priskirtas teismams, jį kreditoriaus vardu vykdo antstoliai.*
- 2. Kreditorius gali pasinaudoti teismo kanceliarijos pagalba išduodant vykdomąjį raštą. Laikoma, kad teismo kanceliarijos nurodytam antstoliui nurodymus davė kreditorius.*
- 3. Federalinė teisingumo ir vartotojų apsaugos ministerija yra įgaliota potvarkiu nustatyti privalomas formas, gavusi Bundesrato pritarimą. Elektroniniu būdu teikiamiems užsakymams gali būti nustatytos specialios formos.*
- 4. Šalių prašymai ir pareiškimai, kurie turi būti pateikiami raštu, taip pat informacija, pareiškimai, ekspertų išvados, vertimai ir trečiųjų šalių pareiškimai, kurie turi būti pateikiami raštu, gali būti pateikiami teismo pareigūnui kaip elektroninis dokumentas. Elektroniniam dokumentui pagal analogiją taikomas 130a straipsnis, šiuo pagrindu priimti teisės aktai ir 298 straipsnis. Federalinė vyriausybė gali nustatyti specialias technines bendrąsias elektroninių dokumentų perdavimo ir apdorojimo sąlygas antstolių vykdomose priverstinio vykdymo bylose teisės aktų nustatyta tvarka pagal 130a straipsnio 2 dalies antrą sakinį.*
- 5. Pagal analogiją taikomas 130d straipsnis.*

ZPO 764 straipsnis

- 1. Teismams priskirtų vykdymo veikslių nurodymas ir bendradarbiavimas atliekant tokius veiksmus yra apylinkės teismų, kaip vykdymą užtikrinančių teismų, kompetencijos dalis.*
- 2. Vykdomose bylose išimtinė jurisdikcija priklauso apylinkės teismui, kurio apylinkėje turi vykti arba vyko vykdymo procesas.*
- 3. Vykdomo teismo sprendimai priimami nutartimi.*

1961 m. vasario 3 d. *Bekanntmachung über die Zuständigkeit für die Erteilung der Vollstreckungsklausel zu Entscheidungen von Organen der europäischen Wirtschaftsgemeinschaft und der europäischen Atomgemeinschaft* (Pranešimas dėl kompetencijos išduoti Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos organų sprendimų vykdymo išlygą), *Bundesgesetzblatt*, 1961 m., II dalis, p. 50 (toliau – 1961 m. vasario 3 d. pranešimas)

Už vykdomojo rašto išdavimą pagal 1957 m. kovo 5 ir 20 d. Europos ekonominės bendrijos steigimo sutarties (Bundesgesetzbl. II, p. 753, 1014) 192 straipsnio 2 dalį yra atsakingas federalinis teisingumo ministras.

III.

1. Administracinio teismo sprendimas priklauso nuo Sąjungos teisės, visų pirma Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 94 straipsnio ir SESV 299 straipsnio, išaiškinimo. Todėl prieš priimant sprendimą byla turi būti sustabdyta ir pagal SESV 267 straipsnio pirmos pastraipos b punktą ir antrą pastraipą gautas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prejudicinis sprendimas.

a) Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas siekia išsiaiškinti, ar Sąjungos teismuose gali būti iškelta byla, kai Sąjungos agentūra siekia, kad mokėjimo prievolė būtų įvykdyta remiantis neskundžiamu sprendimu.

Vokietijos teismas, kuriame pateiktas ieškinys, gali priimti sprendimą iš esmės, taigi ir sprendimą dėl ieškinio pagrįstumo, tik tuo atveju, jei yra galimybė kreiptis į teismą ir laikomasi kitų reikalavimų, keliamų sprendimui iš esmės priimti. Vokietijoje yra penkių nepriklausomų jurisdikcijų teismai: bendrosios jurisdikcijos (civilinių ir baudžiamųjų bylų) teismai, darbo bylų teismai, socialinių bylų teismai, mokesčių bylų teismai ir administracinių bylų teismai.

Teismas, į kurį kreipiamasi, *ex officio* patikrina, ar pareikštas ieškinys yra priimtinas. Jei administracinis teisinis veiksmas atliekamas, nors jis nėra pradėtas pagal *VwGO* 40 straipsnį ir specialiuosius įsakymus, kuriais nustatoma arba pakeičiama jurisdikcija, administracinis teismas, kuriame iškelta byla, perduoda teisinį ginčą pirmosios instancijos teismui, kuris pagal *GVG* 17a straipsnio 2 dalį yra kompetentingas nagrinėti ginčą kaip pirmosios instancijos teismas. Teismas, kuriam byla buvo perduota, negali gražinti bylos ją perdavusiam teismui arba perduoti ją kitos jurisdikcijos teismui.

Pagal *GVG* 17a straipsnio 4 dalies pirmą sakinį perdavimas atliekamas nutartimi. Pagal *GVG* 17a straipsnio 2 dalies trečią sakinį nutartis dėl bylos perdavimo teismui, kuriam byla perduodama, yra privaloma siekiant užtikrinti teisingumo vykdymą.

Išimtiniais atvejais sprendimas perduoti nėra privalomas, kai yra rimtų ir aiškių teisės pažeidimų arba akivaizdžių klaidų. Taip yra tuo atveju, jei perdavimas

grindžiamas elementarių procedūrinių principų nepaisymu arba savavališkais veiksmais. Tokią savivalę galima konstatuoti tada, kai akivaizdžiai neteisingai suprantama teisinė situacija ir priimta nuomonė neturi jokio objektyvaus pagrindo, todėl neleistinai nukrypstama nuo konstitucinio įstatymu numatyto teismo principo pagal Pagrindinio įstatymo 101 straipsnio 1 dalies antrą sakinį.

Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas turi patikrinti, ar konkrečiu atveju gali pradėti administracinį procesą. Administracinė byla pradama, jei taikoma speciali nuostata, kurioje numatoma tokia teisinė pasekmė (speciali jurisdikcijos administraciniam teismui suteikimo taisyklė (*aufdrängende Sonderzuweisung*)), arba jei tenkinami bendrosios sąlygos reikalavimai pagal VwGO 40 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį ir ginčas nėra aiškiai priskirtas kitos jurisdikcijos teismui (speciali jurisdikcijos priskyrimo taisyklė (*abdrängende Sonderzuweisung*)).

Pagal VwGO 40 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį dėl visų nekonstitucinio pobūdžio viešosios teisės ginčų galima kreiptis į administracinius teismus, išskyrus atvejus, kai ginčai pagal federalinius arba žemės įstatymus aiškiai priskirti kitiems teismams.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, lemiamas kriterijus, pagal kurį vertinama, ar galima pradėti administracinę bylą, yra pareiškėjo pateiktame faktiniame pareiškime nurodyto teisinio santykio, iš kurio kildinamas ieškinio pagrindas, pobūdis. Teisinis santykis nustatomas remiantis pareiškėjo reikalavimu ir jam pagrįsti pateiktomis faktinėmis aplinkybėmis. Todėl reikia atsižvelgti į ginčo dalyką, t. y. procesinį reikalavimą, kurį toliau apibrėžia ieškiniumi pagrįsti pateiktos faktinės aplinkybės (ieškinio pagrindas).

Šiuo atveju pareiškėja prašo remiantis Reglamentu (EB) Nr. 340/2008 priteisti 9 950,00 EUR administracinį mokestį, kuris yra mokėtinas ir neginčijamas. Taigi pareiškėjos reikalavimas yra nukreiptas į mokėjimo prievolės vykdymą pagal priverstinio vykdymo teisę.

Tai, ar administracinė teisių gynimo priemonė gali būti taikoma vykdymo bylose, priklauso nuo vykdomojo dokumento kilmės. Vykdytino reikalavimo materialinis pobūdis neturi reikšmės, nes vykdymo proceso dalykas yra ne materialinio reikalavimo konstatavimas, o jo vykdymas naudojant valstybės valdžios priemones.

Administracinių teismų jurisdikcija vykdymo bylose nustatoma tik VwGO 167 straipsnyje, kuris kaip *lex specialis* pakeičia VwGO 40 straipsnio 1 dalies pirmo sakinio bendrąją nuostatą. Remiantis vyraujančia nuomone, iš VwGO 167 straipsnio galima daryti išvadą, kad ši nuostata skirta teisiniam procesui nustatyti. VwGO 167 straipsnyje numatytas specialus priskyrimas leidžia daryti prielaidą, kad pagal VwGO 168 straipsnio 1 dalį administracinio teismo procese bus gautas vykdomasis raštas. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, konkrečiu atveju ši sąlyga nėra tenkinama, nes pareiškėja

įpareigoja atsakovę sumokėti be jokio išankstinio teismo proceso. Ar apskritai atsirado materialinis reikalavimas mokėti pagal Reglamentą (EB) Nr. 340/2008, teismas nenustatė. Reikalavimą mokėti pareiškėja grindžia tik 2013 m. lapkričio 20 d. Sprendimu SME (2013) 4439, kuris šiuo metu yra neskundžiamas.

Reglamento (EB) [Nr. 1907/2006] 94 straipsnio 1 dalis galėtų būti taikoma kaip speciali jurisdikcijos priskyrimo taisyklė, dėl kurios nebūtų galima kreiptis į administracinį teismą ir Rėgensburgo administracinis teismas negalėtų priimti sprendimo dėl ieškinio.

Pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 94 straipsnio 1 dalį, siekiant apskųsti Apeliacinės komisijos sprendimą, o tais atvejais, kai sprendimo negalima apskųsti Apeliacinei komisijai – dėl Agentūros priimto sprendimo, pagal SESV 263 straipsnį ieškinys gali būti pateiktas Bendrajam Teismui arba Teisingumo Teismui. 2013 m. lapkričio 20 d. Sprendimas SME (2013) 4439 nėra skundžiamas sprendimas pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 91 straipsnio 1 dalį, nes Agentūros sprendimas grindžiamas Reglamento (EB) Nr. 340/2008 13 straipsnio 4 dalimi.

Pagal aiškia Reglamente (EB) Nr. 1907/2006 94 straipsnio 1 dalies formuluotą ieškinys Sąjungos teismuose priimtinas tik tuo atveju, jei ginčijamas Agentūros sprendimas. Pagal šią nuostatą ginčijimas reiškia, kad ieškinį pareiškia fizinis arba juridinis asmuo, kuris privalo sumokėti mokesť. Vis dėlto šiuo atveju teisinės apsaugos byloje prieš atsakovę, privalančią sumokėti mokesť, siekia Agentūra.

Pareiškėja mano, kad tokiu atveju Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 94 straipsnio 1 dalis netaikytina. Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 94 straipsnyje numatyta teisinės gynybos priemonė. Vis dėlto pagal šią nuostatą pareiškėjai nesuteikiama galimybė pareikšti ieškinį dėl mokėjimo prievolės įvykdymo. Ji taip pat nesuteikia pareiškėjai kompetencijos vykdyti sprendimą prieš Vokietijos juridinius asmenis.

Kita vertus, atsakovė mano, kad už Sąjungos teisėje numatytų priemonių vykdymą yra atsakingi Sąjungos teisėjai. Teisinės gynybos priemonės išsamiai reglamentuotos Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 94 straipsnio 1 dalyje. Nereikia daryti skirtumo tarp administracinio mokesčio nustatymo ir jo išieškojimo. Toks priverstinis suskirstymas toli gražu nėra įmanomas, nes Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 94 straipsnio 1 dalimi siekiama visapusiškai kontroliuoti pareiškėjos, kaip Sąjungos institucijos, administracinius veiksmus.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas sutinka su atsakovės teiginiais ir mano, kad pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 94 straipsnio 1 dalį galima kreiptis į Sąjungos teismus. Atsižvelgiant į šį atsakovės argumentą, Sąjungos teismų jurisdikciją patvirtina ir tai, kad suverenią priemonę – šiuo atveju sprendimą dėl administracinių mokesčių dydžio – tiesiogiai vykdo Agentūra. Todėl tai yra tiesioginis Sąjungos teisės įgyvendinimas. Kita vertus, tik tais atvejais, kai administracinių veiksmų pagal Sąjungos teisę imasi nacionalinės institucijos (netiesioginis Sąjungos teisės įgyvendinimas), galima kreiptis į

Vokietijos administracinius teismus, nes kalbama apie Vokietijos valdžios institucijos teisės aktą. Todėl atrodo tikslinga, kad Agentūra, kaip Sąjungos institucija, priimtų suverenių sprendimus, kuriuos visapusiškai peržiūrėtų Europos Sąjungos teismai.

Sąjungos teismų jurisdikciją patvirtina ir SESV 299 straipsnio ketvirtos pastraipos taisyklė, pagal kurią Europos Sąjungos Teisingumo Teismas turi išimtinę jurisdikciją, kiek tai susiję su vykdymo sustabdymu ir ginčais dėl tolesnio materialinio reikalavimo egzistavimo. Tam, kad būtų užtikrinamas vienodas Sąjungos teisės aktų taikymas, Sąjungos teismai turėtų peržiūrėti ne tik vykdymo sustabdymą, bet ir visą vykdymo procedūrą, išskyrus veiksmus pagal SESV 299 straipsnio ketvirtos pastraipos antrą sakinį.

Jei Europos Sąjungos Teisingumo Teismas į pirmąjį klausimą atsakytų, kad Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 94 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad Agentūros sprendimų vykdytinumas taip pat gali būti ieškinio dalykas, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas prašo nurodyti, ar nagrinėjamas administracinis ginčas turi būti perduodamas Europos Sąjungos Bendrajam Teismui arba Europos Sąjungos Teisingumo Teismui. Nacionalinė teisė numato tik taisykles dėl kreipimosi į kitų jurisdikcijų nacionalinius teismus.

b) Dėl antrojo prejudicinio klausimo

Jei Europos Sąjungos Teisingumo Teismas į pirmąjį klausimą atsakytų neigiamai, reikės išsiaiškinti, ar Agentūros sprendimas yra vykdytinas dokumentas pagal SESV 299 straipsnio 1 dalį.

Pagal SESV 299 straipsnio antrą pastraipą vykdymą reglamentuoja civilinio proceso taisyklės, galiojančios toje valstybėje, kurioje jis vykdomas. Vis dėlto pagal SESV 299 straipsnio pirmos pastraipos formuluotę ši taisyklė taikoma tik Tarybos, Komisijos ir Europos Centrinio Banko aktams, kuriais skiriama pinigine prievole.

Reikia pripažinti, kad SESV 299 straipsnio 1 dalyje nėra jokių ribojimų, susijusių su akto rūšimi, ji taikoma visiems aktams, kuriais skiriama pinigine prievole (2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *ADR Center SpA / Europos Komisija*, C-584/17, EU:C:2020:576, 51 punktas). Vis dėlto pagal formuluotę SESV 299 straipsnis taikomas tik Tarybos, Komisijos ir Europos Centrinio Banko mokėjimo nurodymams. Kitų Europos institucijų, pavyzdžiui, agentūrų, piniginių prievolių vykdymas aiškiai neapertas.

SESV 299 straipsnio 1 dalį, remiantis jos sistetine vieta ir tikslu, taip pat būtų galima aiškinti taip, kad kitų Europos institucijų priimtų aktų, kuriais skiriama pinigine prievole, vykdymą reglamentuoja atitinkamos valstybės narės civilinio proceso teisė (2019 m. lapkričio 7 d. generalinės advokatės išvados byloje *ADR Center SpA / Europos Komisija*, C-584/17, EU:C:2019:941, 44 punktas).

Platų SESV 299 straipsnio aiškinimą, pagal kurį Agentūros skiriamos piniginės prievolės taip pat patenka į taikymo sritį, patvirtina ir tai, kad nei Reglamente Nr. 1907/2006, nei Reglamente (EB) Nr. 340/2008 nėra konkrečių vykdymo taisyklių. Nagrinėjant nuodugniau matyti, kad Agentūra turi įgaliojimus rinkti administracinius mokesčius ir rinkliavas. Vis dėlto jai nesuteikta priemonių, kad galėtų vykdyti neskundžiamus sprendimus dėl administracinių mokesčių ir rinkliavų. Tam, kad galėtų visapusiškai įgyvendinti Sąjungos teisę, Sąjungos institucijos turi turėti priemones, kuriomis būtų galima priverstinai įgyvendinti jų sukurtus teisės aktus.

Kadangi reglamentuose (EB) Nr. 1907/2006 ir (EB) Nr. 340/2008 nėra konkrečių vykdymo užtikrinimo nuostatų, reikia remtis SESV 299 straipsnio nuostata dėl vykdymo užtikrinimo.

SESV 299 straipsnio antros pastraipos pirmame sakinyje nurodomos valstybės narės, kurios teritorijoje turi būti užtikrinamas vykdymas, civilinio proceso teisės nuostatos. Vokietijos Federacinėje Respublikoje civiliniame procese numatytas vykdymas reglamentuojamas Civilinio proceso kodekso 8 knygoje (ZPO 704 ir paskesniuose straipsniuose).

Kadangi Sprendimas SME (2013) 4439 yra vykdomasis raštas, kaip tai suprantama pagal SESV 299 straipsnio pirmą pastraipą, jis turi turėti vykdymo išlygą, t. y. turi būti paskelbtas vykdytinu, kai to prašo vykdymo siekianti šalis – šiuo atveju Agentūra. Pagal SESV 299 straipsnio antros pastraipos antrą sakinį vykdomąjį raštą prideda nacionalinė institucija, kurią šiam tikslui paskiria kiekvienos valstybės narės vyriausybė ir apie kurią praneša Komisijai ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismui. Vokietijos Federacinėje Respublikoje už tai atsakingas federalinis teisingumo ministras (1961 m. vasario 3 d. pranešimas). Išdavus vykdomąjį raštą, valstybės narės vyriausybė gali pradėti sprendimo vykdymo procedūrą pagal nacionalinę teisę kreipdamasi tiesiogiai į kompetentingą instituciją (SESV 299 straipsnio trečia pastraipa). Vokietijos Federacinėje Respublikoje kompetentinga vykdymo institucija yra vykduojantis teismas pagal Civilinio proceso kodekso 764 straipsnį arba antstolis pagal Civilinio proceso kodekso 753 straipsnį.

SESV 299 straipsnio taikymą patvirtina ir tai, kad tenkinamos kitos būtinos vykdymo sąlygos. Vykdomojo rašto adresatais pagal SESV 299 straipsnį gali būti laikomi tik fiziniai ir juridiniai asmenys. Ši reikalavimą atsakovė, kuri yra privatinės teisės juridinis asmuo, atitinka.

Be to, pagal SESV 299 straipsnį teisės aktas, kaip apibrėžta SESV 288 straipsnyje, yra vykdytinas dokumentas. Teisės aktai, kaip nurodyta šioje nuostatoje, yra ne tik abstraktūs bendrieji Sąjungos antrinės teisės principai, pavyzdžiui, reglamentai ar direktyvos, bet ir sprendimai. Tai visų pirma apima sprendimus, skirtus adresatams pagal SESV 288 straipsnio ketvirtos pastraipos antrą sakinį, jei tai yra privalomas sprendimas, turintis tiesioginį poveikį adresatui. Privalomas sprendimas egzistuoja, jei priemonė yra skirta ir gali turėti tiesioginį teisinį

poveikį, t. y. suteikti teises ar nustatyti pareigas sprendimo adresatui (1981 m. lapkričio 11 d. Sprendimas *International Business Machines Corporation / Europos Bendrijų Komisija*, 60/81, EU:C:1981:264, p. 9; 2000 m. birželio 22 d. Sprendimo C-147/96, *Nyderlandų Karalystė / Europos Bendrijų Komisija*, EU:C:2000:335, 25 punktas; 1991 m. kovo 8 d. Nutarties *Emerald Meats / Komisija*, C-66/91, EU:C:1991:110, 26 punktas). Nagrinėjamu atveju ši sąlyga taip pat tenkinama. Neskundžiamas Agentūros sprendimas įpareigoja atsakovę sumokėti administracinį mokestį.

c) Dėl trečiojo prejudicinio klausimo

Trečiuoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas siekia išsiaiškinti, ar nuoroda į valstybės, kurios teritorijoje aktas vykdomas, civilinio proceso taisykles turi būti suprantama plačiai. Vokietijos civilinio proceso teisė reglamentuoja ne tik tinkamos vykdymo priemonės procedūrą, bet ir kompetentingą vykdymo instituciją. Kompetentingos vykdymo institucijos Vokietijos Federacinėje Respublikoje yra vykduojantis teismas (ZPO [764] straipsnis) arba antstolis (ZPO [753] straipsnis). Jei SESV 299 straipsnis būtų aiškinamas taip, kad nuoroda daroma ne tik į vykdymo procesą, bet ir į nuostatas dėl kompetentingos vykdymo institucijos, būtų aišku, kuriam teismui turėtų būti perduodamas šis ginčas.

2. Europos Sąjungos Teisingumo Teismui teikiami prejudiciniai klausimai yra svarbūs sprendimui priimti.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo preliminarina nuomone, yra daug prielaidų manyti, kad kreiptis į administracinius teismus negalima. Tuo atveju, jei Europos Sąjungos Teisingumo Teismas į pirmąjį prejudicinį klausimą atsakytų teigiamai, būtų galima kreiptis į Europos Sąjungos Bendrąjį Teismą arba Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas negalėtų priimti sprendimo dėl bylos esmės. Kita vertus, jei Europos Sąjungos Teisingumo Teismas į antrąjį ir trečiąjį prejudicinius klausimus atsakytų teigiamai, būtų galima kreiptis į bendrosios kompetencijos teismus.

Jei pareiškėja kreipiasi į administracinį teismą, nors pagal *VwGO* 40 straipsnį ir specialias nuostatas, kurios ją įpareigoja, arba yra imperatyvios, to daryti negalima, administracinis teismas, kuriame iškelta byla, pagal *VwGO* 173 straipsnio pirmą sakinį, siejamą su *GVG* 17a straipsnio 2 dalies pirmu sakiniu, turi perduoti teisinį ginčą nagrinėti kompetentingam kitos jurisdikcijos teismui.

Taigi kreipimosi klausimas gali būti svarstomas tik tada, kai bus išsiaiškinti teikiami prejudiciniai klausimai.

Sprendimas yra neskundžiamas (*VwGO* 146 straipsnio 2 dalis).

<...>

(Parašai)

Nuorašo tikslumas ir išsamumas

Rėgensburgas, 2023 m. balandžio 14 d.

<...>

(Pastaba apie vykdymą)

DARBINIS VERTINMAS